

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy óra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasábos petít
soronként 5 kr-ával
számítatnak.

Munka után.

Debreczen, június 29.

A képviselőház több mint két hónapra elnapolta önmagát; a parlament ez évadra befejezte tevékenységét. A most kezdődő szünet azért korántsem jelenti a politika pihenését. Ez évben kevésbé, mint valaha, az ellenzéki pártok egyre jobban félnek az új választásoktól. Senkisem tudja, mikor lesznek. Ez annál aggasztóbbá teszi a helyzetet azokra nézve, a kiknek okuk van mandátumot féltetni. Kezdődik a vidéki pártgyűlések szezonja. Ki-ki siet érdemeiről beszámolni, önmaga vagy jelöltje mellett korteskedni. Legelső sorban munkálkodik a néppárt, az a párt, amelynek nincs multja s ebből — csakis ebből — következtetni, hogy van jövője. Az ellenzéki pártok közül ő az egyedüli, a mely tudja, hogy mit akar. A dolog így annál szomorubb. A néppártiak irányzata kárhuzatos; akaratauk rosra céloz, munkájuk szinte örültség, de rendszeres, mint a Hamlet királyfié, — csak ártalmasabb, pusztítóbb azénál, mert szabadságirtó, nemzetellenes.

„Erkölesei“ támogatást nyertek nemrég abban a rendeletben,

melyet a római kuria megbízásából Verga bibornok intézett a magyar nemzetállam jog- és hatáskörébe, midőn arra nézve is igyekszik szektívát adni a magyar papoknak, hogy mily eljárást kövessenek közoktatási, egyháznyelvi és hasonló ügyekben az állami hatóságokkal szemben. Hanem azért ez a czifra irat ne téveszsen meg senkit abban az irányban, mintha ezzel most már istenigazában meg volna üzenve Magyarországnak a kultuszháború. Arra száz római rendelet sem képes. Gondja lesz rá annak a magyar püspöki karnak is, a mely — Vaszary Kolozsszal az élén — ujabban, millennáris pástorleveleiben is fényesen megmutatta, hogy czélja nem az örök veszekedés, hanem a béke, a haza üdve...

Kapuzárás előtt külügyi dolgok foglalkoztatták a képviselőházat. Ilyen többek közt a Luegerhecc is. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök fején találta a szeget, midőn az e tárgyú interpellációra adott válaszában az öntudatos lenézés egyedül helyes álláspontjára helyezkedett, kijelentvén egyuttal, hogy a dualizmus megvédéséről majd az osztrák kormány kell, hogy gondoskodjék,

a magyar kormány pedig azon lesz, hogy a bécsi piszokhullámok át ne csapjanak a háromszintű határsorompókon. Méltóbb és korrektebb módon magyar államférfiu nem szólhatott volna ehhez a holdugató hajszához.

Ugyanaz nap „magasabb“ külügyi dolgok is kerültek napirendre. Ugronnak egy régebbi interpellációja arra adott alkalmat a miniszterelnöknek, hogy újból hangsúlyozza azt a — törvényben gyökerező — teljes egyetértést, mely a hivatalban levő külügyér és az aktív magyar miniszterelnök közt a külügyek vezetése körül szükségképen fönnek kell hogy álljon, s mely egyetértés kizárja, hogy p. o. a keleti kérdésben a magyar érdekekkel, vagy csak a magyar szimpatiaikkal is ellentétes politika vergődött légyen tulsulyra.

Báró Bánffynak ezen — általános tetszéssel fogadott — nyilatkozata előtt is meggyőződhattünk, hogy a külügyek vezetése jó kezekre van bízva. Abban a rokonszenyben, melyben a magyar delegáció s az európai diplomácia Goluchowszky grófot, a monarchia nyiltszivű, erélyes külügyminiszterét részesíti, — Magyarország elfogulatlan köz-

T Á R G Z A.

Emléklül.

A Debreczeni Első Takarékpénztár 50 éves jubileuma alkalmára

irta: **Nemes Kálmán** aligazgató.

1896. június 28-án.

*A józan takarékoság és honszeretet volt,
S lesz ezután is erős oszlopa annak, akit
Nem mulékony árny, hiu szédelgés keserítnek
S e' helyett inkább munka hevíti szivét
Igy van ez egy pénzintézetnél is, ha komolyan
Él hivatásának s lassan előre halad.
A takarékpénztár így kezdé pályafutását
S félszázad múltán ünnepet úgy ül most:
Hogy jótékonyágát elterjeszti előre
És hálás szivvel áldja a Gondviselést.
Majd több munkával alkotni nagyobb, erősbet
Lesz hivatva azért: hogy virulása legyen.
Mert az igaz munkának drága gyümölcse ki-
[hathat
Messze utókorra s boldogít embereket!
A takarékpénztár ezután is csak legyen első
Áldani így fogja Debreczen és a vidék. —
Példa gyanánt ragyogott mindig félszázad
[egén át
Tiszteleg, becsület itt soha el nem aludt.
Századokig terjedjen csillaga, fénye hazánkban
És legyen ám hasznos élete, míg magyar él!*

Feltámadunk.*)

Irtá: **Benedek Elek.**

Porból lettem, porrá leszek: tudom. Testem minden részének más-más a rendeltetése e földön; egy a vége, egy a sorsa a föld alatt: porrá leszen, nemcsak a kezem, a szivem is. Egyszer csak utolsót dobban a szivem, s hajh! megfagy benne szeretet, szerelem. Ti sirva borultok rám, gyerekek, s talán hangos jajszóval vádoljátok a jó Istent, mért részelt engem is az utolsó nagy jótéteményben: a halálban. És sirván, megfélekedtek Istennek megmérhetetlen jóságáról, mely a könyvet ajándékozta nektek: a legdrágább kincset a buba merült sziveknek.

Mert én nem tudom elgondolni embernek azt a rettentő állapotját, ha Isten, mikor egyik kezével belémarkol a szivünkbe, a másik kezével meg nem faksztaná a könynek forrását. Az ember sokkal tökéletlenebbnek van megteremtve, semhogy ezt tehetné velünk. Tud verni az egyik kezével, de nem tud áldani a másik kezével ugyanakkor. Embernek erejét meghaladó jóság, kegyesség ez, emberek! Istennek csodálatos titka ez, melynek mélyére látni szemünk képtelen, de jötevé hatását érzi a szivünk s érzvén, önkénytelen áldjuk érette az Istent,

*) A kitünő írónak „A sziv könyve“ cz. jeles munkájából.

az örökkévalót, a minden időkben egyet, változatlant.

Boldogok, a kiknek könyve van, igaz enyhületet ez ád a buba merült szivnek, nem az emberek résztvevő szava.

Hát én tudom, ki ne tudná, hogy szivünknek, ha egyszer kihült, nem léssen többé melegsége; kezünkéből, ha egyszer porrá leszen, nem leszen újra kéz; s én hiszek mégis testünknek feltámadásában, lelünknek örök életében. S ha néha könyvet facsar szememből a bus gondolat, hogy egyszer itt kell hagynom mindazokat, a kiket szerettem; az életet, mely kevés örömmel, sok bánatával oly szép én nekem, — megvallom töredelmesen: e könyv igazi könyv, de nincs benne igazság: az önző, telhetetlen ember könyve ez, aki a földön szeretne örök életet s nem a meanyeknek ismeretlen országában. Aki bár ezerszer hajtsa ki örömmel és bánatnak a poharát, ezer-egyedeknek is kívánja amazt s azt hiszi, elbirja emezt.

Ha születünk, meg is kell halnunk. Valamiképen meghalnak azok, kik életet adtak nekünk, hogy legyen egy talpalatnyi helyünk e földön, azonképen helyet kell engednünk mi nekünk is az utánunk következőknek. Az ne busitson senkit, hogy meghalván, hire, nyoma se marad e földön. Hogy temetők kapuján a „Feltámadunk“ egy üres szó, melyet együgyű lelkek vigasztalására találtak ki a papok. A mikor holttestünkre borul a sirhalom

véleménye bizonyára régen és szívesen osztozik.

A közügyek szerint előrelátólag nyugodt mederben fognak folyhatni a parlamenti vakáció alatt. Kivülről a legilletékesebb helyekről egyre hangoztatják. Reméljük, hiszszük, hogy a helyzetnek ez a szignaturája jó soká állandó marad. Hogy belül zavartalan kánikula ne legyen; arról főképp Zichy Nándorék gondoskodnak. Ennek az ádáz békétlenségnek sem fogja az ország nagyobb kárát vallani. Nyugodtan bizhatjuk azt a dolgot a szabadelvű kormányra.

Hiába festik falra a kulturháborucska ördögét. Vigyázó szemmel, erős kézzel őrködnek a liberális mus fölött továbbra is azok, akik eddigelé annyi döntő sikerrel védték meg a magyar nemzetállamot.

Ötven éves jubileum.

— A Debreczeni Első Takarékpénztár ünnepe. —

Ötven esztendő nagy sikereihez méltó módon ünnepelte tegnap a Debreczeni Első Takarékpénztár félszázados fennállását, ez a hatalmas pénzügyintézet, amely egyik büszkeségét képezi városunknak és amely annyira megtudott maradni minden izében *debreczeninek*, hogy részvényesei között is alig akad két-három egészen idegen.

Mint mondtuk, a jubileum méltó volt a takarékpénztár multjához és ahhoz a kiváló álláshoz, amelyet a hasonló intézetek között elfoglal. A nevezetes évfordulót városunk közéletének kitűnőségeinek jelenlétében ünnepelvén, azzal a bőkezű áldozatkészséggel tette maradandó emlé-

kezetüvé, amely a takarékpénztár vezetőinek és részvényesei összeségének mindig egyik legszebb jellemvonása volt. Ötven-ezer korona alapítvány, melyet a magyar faj szellemi erőinek képzésére, a debreczeni egyetemre, a magyar kereskedő osztályt nevelő intézet felszerelésére és valamint szeretetházra tett, fogja hirdetni 1896. június 28-dikának emlékét.

A szép ünnepélyről tudósítók a következőket írja:

Az ünneplő takarékpénztár jubileuma színhelyéül a kereskedelmi akadémia dísztermét választotta, amelynek különben is egyik legnagyobb pátrónusa. Nem évi mérleget, jelentéseket, nyereséget, osztalékot tárgyaló sablonos közgyűlés volt ez, amelyen csupán részvényesek szoktak részt venni.

Ott láttuk a városi és megyei, az egyházi és iskolai hatóságok, a különféle testületek és intézetek vendégül hívott képviselőit, mindmegannyi jeleseit társadalmi életünknek.

Jelen voltak:

Gróf Dégenfeld József főispán, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester. Rásó Gyula kir. tanácsos alispán, dr. Wolaffka Nándor püspök, Némethy Lajos lelkész, Kiss Albert, dr. Kola János országgy. képviselő, Dobiacki Sándor, Szunyogh Sándor, Pongrácz Jenő, Unger Gusztáv, Spiess Viktor őrnagy, hadbíró, Ábrahám László, Vecsey Imre, Stahl Géza, Veszprémy Zoltán, Pénzes Sándor, Márk Endre, Dicsőfi József, dr. Ujfalussy József, Paksy Imre, Longyel Imre, Sesztina Lajos, Csath Zsigmond, ifju Csanak József, Kaszanyitzky Endre, dr. Balkányi Miklós, dr. Irinyi István, Szücs Mihály, Sass Béla, dr. Bayer Ferencz, Dóczy Imre, Fazekas Sándor, Serly Ede, dr. Fráter Imre, Györfy Aladár, Szabó József, Varga Ferencz, Szabó Miklós, Komlóssy Dezső, Antolovich Gyula, Szentkirályi Tivadar, Erber Vilmos, Kövy Lajos, Ormódy Vilmos, Tikos József, Rösler Richard, Kovács József, Láber Mihály, Biedermann József, Levitter Miksa, Bignio János, Koszorus Lajos, Szepessy Antal, Nemes Kálmán, Novelli Ede, id. Csanak József, Kardos László, Szabó Kálmán, Komlóssy Arthur, Simonffy Emil, Zádor Lajos, Konez Elek, Dalmy Kálmán, dr. Rotzneck V. Emil stb. Számos hölgy is megjelent a diszközgyűlésen; ott voltak özv. Komlóssy Imréné

urnő, kinek férje hervadhatatlan érdemeket szerzett a takarékpénztár felvirágoztatása körül 18 évig mint takarékpénztári tisztviselő, 19 évig pedig mint elnökgazgató, Szepessy Antalné leányával Gizellával, özv. Béressy Sáruehné és Rothschnack V. Emilné urnők.

Az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjai emelvényen lévő asztal körül foglaltak helyet, amely mögött pompás délszaki növények között állott ő Felségének a királynak arcképe.

Szepessy Antal vezérigazgató nyitotta meg a diszközgyűlést. Az igazgatóság nevében röviden üdvözlőlvén a megjelent vendégeket és részvényeseket. Indítványozta, hogy ez ünnepélyes alkalomból a közgyűlés mellé díszárselnököt válasszon és ajánlja id. Csanak József, a pénzügyintézet egyik még életben lévő alapítóját és első buzgó könyvvezetőjét. Az agg Csanak József fenyéri Zádor Lajos igazgatósági tag által felvezettetvén a dobogóra, zajos eljenzés között foglalta el Szepessy Antal mellett a díszelnöki széket és mondott köszönetet e kitüntetésért.

Szepessy Antal a jegyzőkönyv vezetésére Komlóssy Arthur jogtanácsos igazgatósági tagot, hitelesítésére pedig az alapítás óta részvényes Bignio Jánost, valamint Sesztina Lajost kéri fel.

Az elnök beszéde.

Szepessy Antal vezérigazgató elnök a mai nap jelentőségét a következő beszéddel méltatta ezután:

Tisztelt diszközgyűlés!

Alig hangzottak el a hálaénekek és az ezt követő örömmünnepélyeinknek visszhangjai, ezredéves állami létünk és országos kiállításunk alkalmából, ime mi debreczeniek egy szerény házias ünnepre virradtunk ma. — Amaz ünnepély az egész ország szívét hozta dobogásba — emez csak minket hangol méltó örömmre; de hiszen a mi kis körünkben érzett örömmünk is jól esik szívünknek, főképp, ha ez az öröm az emberi munkásság és haladás gyökeréből fakadt. Munkásságunk határa Debreczen vidékén túl messze kiterjedvén, a mai házi ünnepélyünk jelentőségét országos haladásunknak egyik Szemes tényezőjéül tekinthetjük.

A mai nap a Debreczeni Első Taka-

bár nem tevének, a mig éltünk, az emberiség emlékezetére érdemest, — még sem vesztünk el nyomtalan: — tovább élünk gyermekeinkben, vérbeli atyáinkfiában, a kikre lényünkben valami, ha csak egy halvány vonás is, átöröklődik. Ez a feltámadás, ez az örökélet, emberek! Meg-elevenedni gyermekeinkben, unokáinkban, a késő ivadékokban. Testünk réges-régen porrá lett s mi mégis élünk, ott járunkkelünk az emberek közt, s tán épp ezer év multán fog megszületni lényünknek, egész valónknak tökéletes képe mása. Hosszu időn keresztül talán csak több ivadékokban megoszolva élünk; egy a jó, más a rossz tulajdonunkat ölti magára; egynek az arca, másnak a testtartása emlékeztet ránk, de jön majd egy, a kinek teste, lelke, vére, természete, mindene a mienk, csupán a ruha rajta más.

Ez nem üres böleselkedés, csudálatos példait az ivadékokban való feltámadásnak mindennap látom, látjátok ti is bizonynyal. Hányszor mondjátok egy gyermekre: szakasztott a nagyapja, a dédapja! Hányszor találtok meglepő, csudálatos hasonlatosságot az élő ivadék arca s a százakkal előbb megdicsőült ősnak fakuló arcképe között. S olvasván ez ősnak életét, cselekedeteit, lényének jellemző vonásait régi írásokban, megdöbönt a lelki hasonlatosság. Azt hiszitek, a haloványodó arckép megelevenedett, leszállott a földre, itt él közöttetek. Látom a fiamon, hogy hiába született őse földjé-

től messze földön, hiába nő fel városban és nem falun, hiába dresszirozzák a modern nevelés minden eszközeivel: testének tartása, arczának a mimikája, kezének a természetes gesztikulációja; hirtelen föllobbanó s ép oly hirtelen lecsendesülő természete; hirtelen jókedve és hirtelen elkomolyodása, elmélázása: szakasztott az öreg nagyapó, a szegény szántó-vető ember, aki majd tovább él urfi unokájában...

Am gyarlók vagyunk s félünk, nagyon félünk a haláltól. Meg-megreszketünk a gondolatra, hogy a halál elszakít szeretteink köréből, vagy ami még rettenetesebb: leszakítja keblünkről a legkedvesebbet. Megnyugvásunk a hitben, hogy tovább élünk ivadékainkban, hiába, nem tökéletes, önös természetünkön zátonyra jut, s vannak órák, mikor nem látunk semmi egyebet, csak egyedül a halált. S bár tudjuk, hogy gondolatnak is rettentő, szeretnők tudni, hogy meddig élünk? Hogyan halunk meg? Szép, csöndes halállal, vagy elébb át kell szenvednünk a kinok kinjait? Vagy meghalunk hirtelen, leütve egy villámtól, abban a pillanatban talán, mikor sietve siettünk haza, szeretteink közé? Meghalunk anélkül, hogy gyermekeink fején még egyszer megpihenhetnék áldó kezünk s szívünk melegét egy utolsó csókban rájuk lehelhetnénk?

Sokan mondják: csak hirtelen halni meg, egy szó, egy sohaj nélkül. Mondják, de kívánni nem kívánja azt senki

igazán. A kinok kinja semmi annak a gondolatnak kinjához, hogy talán idegenben, senkitől nem ismerve, teszi reánk fagyos kezét a halál; meghalni, mint a vadállat az erdők renetegében, nem látva egy szerető, könyes arcot, nem érezve még egyszer, utólszor szeretteink csókjának melegét. Avagy tán könnyebbség a hátramaradottak szívének a hirtelen halál? Soha, soha.

Inkább haljak meg gyötrelmes betegség után, csak szememnek utolsó fénye szeretteimre essék. Hadd lássam, hogy lassankint belenyugszanak ők is, a miként belenyugszom én is a változhatatlanba s ha behunytam szememet, leljen megkönnyebülést szívük, fölökogván: óh, csak hogy nem szenved többé!

Siratnak-e halálom után, tesznek-e koszorut siromra: ez a gondolat nem bánt engemet. A köny, mit halálom fakaszt szeretteim szeméből, az ő szívüknek a megkönnyebülése, s a koszoru, mit siromra tesznek, nemesak a kegyelet munkája, de szeretteink lelkének a megnyugvása is: áldozván a kegyeletnek, ezzel is enyhülését ápolják sajtó szívüknek.

Csak ki a temetőbe, emberek. S látván a temető kapuján a Feltámadunk-at, hitetlenül el ne forduljatok. S leborulván kedves halottatok sirjára, áldjátok Istent, aki a könyvet ajándékozta nektek: a legdrágább kincsét a buba merült szíveknek!

rékpénztár örömnépe. — Épen 50 évvel ezelőtt kezdette meg — néhány buzgó férfi kezdeményezése folytán „Debreczeni Takarékpénztár” czim alatt létrejött pénztintézetünk üzletmüködését és így, hála a Mindenhatónak, immár elérte első félszázados életkorát, a mult nehéz, borús időszak hatása alatt meg nem ingatta, az újabb haladás korszakában fokként izmosodva, erősödve.

Örök dicsőség fényezze emléket azon jeles uttörő férfiaknak, kik a nagy reformátor, a legnagyobb magyar Széchényi Istvánnak a nemzetet hosszú léthárgájából felrúzó Szózata által fellelkedve, a haladás zászlaját kezükbe ragadva, ezen, úgy a társadalomnak, mint az ipar-, kereskedelem- és mezőgazdaságnak egy irányt szolgáló és érdekeit felölő pénztintézet létrehozásában fáradoztak és ennek alapkövéhez szellemi és anyagi munkásságukkal hozzájárultak!

Ezen uttörő dicső férfiak közül ma — fájdalom — már alig találunk néhányat az élők sorában, de a dicső emléke meg van örökítve alkotásaikban és az utókor őszinte hálája kísérendi örökre emléket.

Kiknek pedig a böles gondviselés megengedte ezen 50 éves örömnépeket elérni, büszkén tekinthetnek ők alkotásaikra vissza, mert az általuk 50 év előtt szép remény fejében elvetett apró mag — mint a bibliai mustár, — ma már izmos, terebélyes, erőképes és gyümölcsöző fára nőtte ki magát.

Igen! — Pénztintézetünk az ország-szerte sűrűn keletkezett hasonnemű számtalanok között a legerősebb, legkifejtettebb pénztintézetek elsői között ma, méltó helyet foglalhat el.

Hogy hogy keletkezett, hogy fejlődött, hogy gyarapodott e pénztintézetünk, és hogy mindezekhez mily tényezők járultak hozzá — érdekes olasmányul utalom a tisztelt közgyűlés tagjait azon monografiánkra, melyet ez ünnepély alkalmából kibocsátottunk és tisztelt vendégeinknek és részvényeseinknek emlékül felajánlunk. Szemelvényeket azonban, ezen multunkat fokozatos fejlődésében jelenkorig elötlött könyvünkből a mennyire a mai ünnepélykeretében illeszthető „Emlékiratunk” felolvasásában fogunk bemutatni.

Tisztelt Diszkyűlés!

Lehetetlen azon uttörő férfiak közül, kiket még életben látni szerencsénk van, és kik e Takarékpénztár alapkövéhez munkásságukkal hozzájárultak, meg nem emlékezni, azon tisztelt ma már agg férjűről, ki ez intézet keletkezésének első korszakában teljes ifju hévvel és őszinte munkaerővel ezen pénztintézetnek akkor még nagyon problematikus ügykezelési rendszerét tapintatos, tartós alapra fektette: E férfiú nem más, mint az én tisztelt diszelnök társam, *Csanak József* ur, kinek ez alkalomból szívből szerencsét kívánunk, hogy az ég neki e mai ünnepélyünket elérni engedte és kívánjuk szívünkből, hogy még számos éveken át pénztintézetünk előhaladásán ép egészségben gyönyörködhessek!

Es most, — lelkünk-, szívünk, mai ünnepélyes magasztos hangulatában emelkedjék fel az Eg felé! adózzunk mély hálával Istenünknek azon kegyeiért, hogy Pénztintézetünket ezen 50 év alatt minden bajtól, zavartól, rázkódástól megörizte — és kérjük, vegye ezután is hatalmas védő szárnyai alá — óvja meg minden csapástól — hanyatlástól — támogatva vezetőit, intézőit és hivatalnokait, hogy eddigi jó hírnevére magát ezután is érdemesithesse és a hasonintézetek között eddig kivívott rangsorozatában méltó helyét ezután is megtarthassa, hogy így:

a Debreczeni Első Takarékpénztár, az ipar, a kereskedelem, a mezőgazdaság ál-

dásos emelésére és felvirágozására, városunk és megyénk büszkeségére, részvényeseink meglegedésére, a jövő évszázadokon keresztül is virágozzék, gyümölcsözők és gyarapodjék!!!

A takarékpénztár története.

Az éljenzés lecsillapulta után *Nemes Kálmán* aligazgató vette át most a szót. Felolvasta *Szűcs Mihály* gazdasági tanintézeti igazgató által dióhéjban megírott történetét a takarékpénztárnak. Tartalmas kivonata ez a vaskos könyvet betöltő becses monografiának. A lapunk holnapi számában közlendő munka főként az alapítás eseményével és a legújabb kor rohamos fejlődésével foglalkozik. Az élénk figyelemmel hallgatott felolvasás után

az alapító leveleket

olvasta fel *Komlóssy Arthur* jogtanácsos igazgató azon alapítványokról, a melyekkel a társulat öt venéves fennállásának emlékét megörökíti. Felolvasta továbbá a f. évi márczius 22-én tartott évi rendes közgyűlés határozatát a kereskedelmi akadémia felszerelésére és a társulat hivatalnokai jutalmazására megszavazott adományokról.

Ezeket a következőkben ismertetjük:

Közművelődési alap.

A Debreczeni Első Takarékpénztár 50 éves fennállásának emlékére 30,000 koronát saját tartalékából elkülönít s azt *közművelődési alapítvány* czimmal 50 éven át külön alapítványként kezeli a következő módozatok mellett:

I. A 15,000 frt (30,000 korona) állandóan 5 százalékkal kamatoztatik.

II. A kamatozás 1896. július 1-jén veszi kezdetét és tart 1946. július 1-ig, a midőn az ekkor már megnövekedett tőke további rendeltetése felett az akkor 100 éves fennállását ünneplő részvénytársaság fog határozni.

III. Az évi kamatokból az első 10 évben 600 frt, a másodikban 700 frt és így tovább minden évtizedben 100 frttal nagyobb összeg — minden év július 1-jén az igazgatóság rendelkezése alá esik és az alábbi szabályok szem előtt tartása mellett kiadható.

IV. Az alapítvány jótéteményében segélyként részesülhetnek nem- és valláskülönbőség nélkül debreczeni, hajduvármegyei vagy más, de mindenesetre magyarországi illetőségű oly szegény sorsu növendékek, kik akár a kereskedelmi szakmában, akár a képző- és iparművészet, továbbá a mezőgazdaság és ipar terén, akár végre a művészet vagy tudományok más ágazataiban velük született hajlamuknál vagy szorgalmuk és ügyességüknél fogva kitünő előmenetelt tanúsítottak, de magasabb kiképzetésük megszerzésére alkalmuk nincsen, sem az ahhoz szükséges anyagi eszközökkel nem rendelkeznek.

Egy növendék legfeljebb három éven át részesülhet az alapítvány jótéteményében.

Az alapító oklevél három eredeti példányban állítván ki és iratván alá, egy példány az intézet páncél-szobájában, egy példány Debreczen szabad királyi város, egy példány pedig Hajduvármegye levéltárában helyeztetik el.

Alapítvány az egyetemre.

„A Debreczeni Első Takarékpénztár, a debreczeni ev. ref. főiskolának az egyes szakok egymásután fejlesztése által egyetemi rangra emelését és így a debreczeni egyetem létesítését előmozdítani akarván, — 10,000 korona, azaz tizezer korona alapítványt tesz.

„Azon esetben, ha a debreczeni ev. ref. főiskola az egyetemmel fejlődéséről, illetőleg

egyetemi rangra emelkedéséről önkényt lemond, avagy az ezen főiskolát fenntartó testületek vagy felettes hatóságok határozatilag kimondják, hogy ily irányu törekvésüket teljesen beszüntetik, fentartja magának a jogot az alapító takarékpénztár, hogy alapítványi tőkájével szabadon rendelkezessen, azt egészben vissza is vehesse. Önkényt értetvén, hogy lejárt kamatokat az egyetemmel fejlesztés céljaira a debreczeni ev. ref. főiskola kormányzósága szabadon és belátása szerint felhasználhatja s azok többé vissza nem követelhetők.

Mert a Debreczeni Első Takarékpénztár részvényeseit azon eszme lelkesíti ezen alapítványi tételénél, hogy Debreczen sz. kir. város százados büszkesége, a debreczeni reformatum Collegiumnak egyetemmel felemelése dicső munkájában részesülhet.

Alapítvány szeretetházra.

„A Debreczeni Első Takarékpénztár, fennállása 50-ik évének ünneplése alkalmából híven eddig is mindig tanúsított érzékéhez a szegények és segélyre szorultak iránt: Tizezer korona alapítványt tesz egy Debreczenben felállítandó nem felekezeti jellegű — „Szeretetház” akár közzhatóságilag, akár társadalmi uton létesítetik. A minek bekövetkeztével az intézet ezen alapítványi tőkével a szeretetház létesítésével hozzájárul, fentartván magának ezen létesítendő emberbaráti intézet vezetésébe az őt, mint alapítót megillető befolyást.

Azon ideig pedig, míg a „Szeretetház” nem létesül; az alapító intézet a kamatokat évenként juttatja az emberszeretet oltárára oly módon, hogy felkéri az 1869-ben alakult Debreczeni Jótékony Nőegylet elnökségét: miszerint az, az alapítvány 5%-át, tehát évenként utólagosan 250 frtot, juttassa a szegény, nyomorban levő gyermekágyas anyáknak, szegény gyámol nélkül álló gyermekeknek és sok apró gyermekkel nyomorban levő családok segélyezésére felekezetre való tekintet nélkül s a segélyként kiosztott összeg felől az alapító intézetnek évenként kimutatást küldjön.”

Ezeket kivül a debreczeni kereskedelmi akadémia teljes felszerelésére és berendezésére 5000, a takarékpénztár hivatalnokai pedig jutalom fejében 9000 frtot kapnak.

A polgármester üdvözlöte.

Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester üdvözlölte most az ünneplő takarékpénztárt. Kiemelte, hogy mindig a közönség javára működött és hogy a város nagy építkezéseivel már is sokat tett a város szépítésére. Reményli, hogy jövőben is elő fogja segíteni azt. Örömet és köszönetét fejezi ki a mai lélekemelő ünnepély rendezéséért, amelynek fényét, emlékét az által emelte, hogy 60,000 koronát ajándékozott kulturális és emberbaráti célokra, épen annyit, amennyi vagyonnal alapítása évében rendelkezett. Az ünnepély emelésére szolgált az is, hogy ez alkalomból megíratta jeles szakíróval ötven éves történetét.

E nagy, fényes eredményeket az igazgatóság ügybuzgó munkásságának köszönhetjük. Fogadja a városi tanács nevében bizott üdvözlötét, szerencsekívánatát, elismerését úgy a vezérigazgató és aligazgató, mint az egész igazgatóság. Gyarapodjék, virágozzék az intézet, mindig a közjóra! (Éljenzés.)

Szepessy Antal köszönetet mond a vendégeknek és részvényeseknek, akik szivesek voltak ez ünnepélyen megjelenni s ezzel a diszkyűlést berekesztette.

A bankett.

A jubiláris ünnepély második része a Bika dísztermében zajlott le. A diszkyű-

gyűlést fényes 200 terítékű bankett követte délelőtt 1 órakor. Olyan bankett, amely ritkítja párját a debreczeni bankettek történetében. Nagy részben ugyanazon urakat láttuk a lukullusi lakomán, akik a közgyűlés fényét is emelték. Az asztalfőn *Szepessy Antal* vezérigazgató, *Nemes Kálmán* aligazgató, *Kiss Áron* ev. ref. püspök, gróf *Dégenfeld József* főispán, dr. *Wolaffka Nándor* v. püspök, *Csanak József*, *Simonffy Imre* kir. tanácsos polgármester, *Rásó Gyula* kir. tanácsos alispán ültek.

Az izléses kiállítású étlap a következő volt:

Ráklevés.

Kecege és Tok remoulade-mártással.

Filet de beuf töltött karalábé és zöld bab. Belső szarvasgomba-szószzsal és hasché-pástétom.

Csirke à la Hamilton.

Kacsasült.

Saláta és kovászos uborka.

Királyné pudding, Krémes béles.

Különféle fagyalt.

Gyümölcs.

Mocca.

Asztali bor. Ásványvizek.

Egri vörös.

Pezsgő.

A negyedik fogásnál *Szepessy Antal* megemlékezvén a királynak a nemzet ezredéves ünnepélyein való részvételéről ő felségeket a királyt és királynét köszöntötte fel, amit az egész társaság felállva hallgatott. A pezsgővel azután megindult a felköszöntők árja. — *Nemes Kálmán* a takarékpénztár vezérleleit domborítva ki, poharát az Igazgatóság, felügyelőbizottság és a részvénytársaság nevében az illusztris vendégekre üritette, mire ezek nevében dr. *Wolaffka Nándor* v. püspök köszöntötte fel a virágzó pénzügyintézetet s id. *Csanak Józsefet*, *Szepessy Antalt* s *Nemes Kálmánt*, *Könyves Tóth Kálmán* ev. ref. lelkész az életben lévő alapítókat, dr. *Kola János* a takarékpénztárt, dr. *Fráter Imre* a nagy Széchényi István emléket éltette. *Komlóssy Arthur* bejelentette, hogy a jubileum alkalmából a pénzügyintézet több üdvözlő levelet és táviratot kapott. Nevezetesen a helybeli takaré- és hitelintézetétől, a könyvnyomdások segélyegyletétől, *Thaly Kálmántól*, dr. *Király Ferencz* től, *Könyves Tóth Antal* és *Szikszay János* alapítóktól, *Mayer Emiltől*, *Medve Kálmántól*, *Szöllőssy Jánostól* és *Eötvös Károly* Lajostól. — Majd viharos éljenzés között olvasta fel *Nemes Kálmán* az alkalmosra írott költeményét, a melyet lapunk más helyén közlünk. A csinos költeményt a Csokonai-nyomda kiváló izléssel ki is nyomatta s emlékül kiosztották a jelenlévők között.

Dr. *Wolaffka Nándor* *Nemes Kálmánt*, a takarékpénztár költőjét és *Szücs Mihályt*, története megíróját éltette. Nagy hatást tett *Röszler Richárd* felköszöntője, a ki a monografiából egy kiszakított lap alapján a főváros mindent absorbeáló centralistikus törekvéseivel szemben erős vidéki gazdasági és kulturális emporiumokat követelt. Éltette *Szücs Mihályt*, míg *Szücs Mihály Fries Józsefet* és *Dávidházy Imrét*, majd a pénzügyintézet tisztviselőit, *Márton Imre* *Novelli Edét*, *Simonffy Imre* a többi debreczeni pénzügyintézetek vezetőit, *Koszaros Lajos* a felügyelő bizottságot, *Konez Ákos* a takarékpénztár igazgatóinak és tisztviselőinek nejeit, *Lengyel Imre* *Kernhoffer Józsefet*, *Dicsőfi József* lelkész a debreczeni egyház nevében az ünneplő pénzügyintézeteket, *Kardos László* dr. *Wolaffka Nándort*, *Zádor Lajos* gróf *Dégenfeld Józsefet*, *Röszler Richárd* *Kapros Gábort*, *Rásó Gyula* *Simonffy Imrét*, *Némethy Lajos* köszönetet mondva a 10,000 koronás

egyetemi alapítványért a pénzügyintézet, *Nemes Kálmán* Debreczen városát köszöntötte fel.

E közben jelent meg a banketten *Kiss Áron* püspök, aki negyedórával az előtt hosszú utról érkezett: a pusztaszeri ünnepéről, ahol egyházkerületét képviselte. *Zajos* éljenzéssel tüntetett a közönség az ősz főpásztor mellett. Ő is megköszönte az egyetemi alapítványt és éltette a városi és megyei tisztikart, *Dégenfeld József* gróf főispánt és dr. *Wolaffka Nándort*; mire dr. *Wolaffka* a felekezetek közti békére üritette poharát. Felköszöntőket mondottak még *Zádor Lajos* *Pongrácz Jenőre* és a sajtóra, *Unger Gusztáv*, *Simonffy Imre*, *Fráter Imre*, *Márk Andre*, *Dicsőfi József*, ifj. *Komlóssy Arthur*. A társaság kitűnő hangulatban *Rácz Károly* zenéje mellett későn estig maradt együtt.

A bankett kitűnő rendezéséért *Zádor Lajost* illeti az elismerés.

A szabolcsi r.-k. és g.-k. klérus becsülete.

Debreczen, június 29.

A budapesti lapok nyomán mi is említettük, hogy a nagykállói járás főszolgabírói hivatala a vármegye alispánjához intézett feljelentésében azzal vádolta a szabolcsi r.-k. és g.-k. papságot, hogy rábeszélék a vezetésekre bizott hiveket, miszerint ne látogassák meg a kiállítást. Ugyancsak közöltük lapunkban *Ferentzy Bertalan* landecki prépost, szabolcsi főesperes és nagykállói plébános nemes hangu nyilatkozatát, melyben tiltakozik e vád ellen. Egy másik újdonságunkban mi is hozzászóltunk a nagy port felvert ügyhöz s mint olyanok, kik személyesen ösmerjük egy e szabolcsi r.-k. és g.-k. papság, mint *Ferentzy Bertalan* prepost főesperes hazafias gondolkozását, a nekik imputált eszekekedetet lehetetlennek tartjuk. Ezen véleményünkben és erős hitünkben most már még jobban megerősítettek a nagykállói g.-k. egyház érdemekben gazdag esperes lelkészének, *Lengyel Endrének*, hozánk beküldött nyilatkozata, mely így hangzik:

A nagy-kállói járás főszolgabíróóságának vármegyénk alispánjához beterjesztett azon jelentését, hogy a nép tömegesen azért nem vesz részt az ezredéves kiállításon, mert a róm. és gör.-kath. lelkészek a szószékéről hiveiket a kiállítás megtekintésétől minden tehetségükhöz képest elrémisztik, — gör. szert. kath. munkács egyh. megyei paptársaim nevében és megbízásából szepelőlten tiszta hazafiúi érzelmeinket mélyen sértő alap nélküli támadás és rágalomnak nyilvánítom, addig is: míg nevezett főszolgabíróóság területén működő s hazafias érzelmeiben reputációjában ily módon megsértett gör.-kath. lelkészi testületnek a kérelmezett és elrendelt vizsgálat teljes elégtételt és jogos megtorlást nem szolgáltatand. Nagy-Kálló, június 26. 1896.

Lengyel Endre,

n.-kállói egyh. ker. g.-k. esperes.

Midőn a nagykállói társadalmi élet eme kiváló vezérégyéniségének nyilatkozatát szívesen közöljük, egyben nem mulaszthatjuk el rámutatni azon könnyelműsége, melylyel ezt a minden alap nélkül való vádat szelnek boesátották azok, akiknek csak akkor volna szabad vádolni, ha teljes bizonyítékok vannak kezeikben. Addig is, míg a fővárosi lapokat is bejáró ügyhöz bővebben hozzászólanánk, óhajtjuk, hogy a könnyelműen meghurczolt szabolcsi r.-k. és g.-k. papság ország előtt fényes elégtételt nyerhessen.

NAPI HIREK.

Kérelem.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése **június hó végével lejárt**, hogy a megfelelő összeget beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése megzavartassék, mert ezentul csak azoknak küldjük lapunkat, kik egy bizonyos tetszés szerinti időre **előre fizettek**.

Hátralékos előfizetőinket is kérjük, hogy eddigi hátralékaikat mielőbb rendezni sziveskedjenek, minthogy ellenesetben a lap további küldését f. évi július hó elején beszüntetjük.

Egy napilap előállítása és fenntartása olyan óriási költséggel jár, hogy ezen költségek fedezése ezéljából csakis rendes előfizetőinkkel számolhatunk.

A kiadóhivatal.

— **A két apostol ünnepe.** A kath. egyház ma tartja a két apostol fejedelemnek *Szt. Péter és Pálnak*, a nemzetek apostolának ünnepét, kik a keresztény anyaszentegyház alapvető munkásai voltak. — Emlékezetükre ma délelőtt a szent Anna-utcai templomban ünnepi misét czelebrált *Wolaffka Nándor* püspök-plébános. Az ajtatosságon nagyszámu előkelő közönség volt jelen.

— **A mi örömünk.** A tegnapi nap folyamán ép oly váratlan, mint kellemes meglepetés ért bennünket. Egy poetát fedeztünk fel, ki vigan perdülő distichonokban zengte el a Debreczeni Első Takarékpénztár dicséretét. Gárdánk végtelenül megtisztelve érzi magát, hogy közéletünk egyik kiváló jelesét, minden nemes és jó ügynek igazi apostolát: *Nemes Kálmán* takarékpénztári igazgató és földbirtokos urat a költészet esőndes berkében üdvözölheti. Lapunk mai tárczájában közöljük ez alkalmi poemát azon benső óhajással, hogy legujabb munkatársunkat a gondviselés városunk javára és családja örömére még sokáig éltesse.

— **Elferdített tudósítások.** A *Magyarország* cz. pol. napilap péntek reggeli száma egy közleményt hozott a debreczeni városi közgyűlésről, melyben azt írta egy műkedvelő tudósító, hogy a tisztikar önmagának szavazta meg a fizetés-emelést. A város tisztviselőinek reputációja érdekében szükségesnek találtuk, hogy a fentnevezett lap szerkesztőségének e tekintetben helyreigazító sorokat küldjünk be. A szerkesztőség helyt is adott hasábjain a rektifikáló közleménynek, melylyel kapcsolatban csak annyit említettünk meg, hogy nagyon helytelen dolog meg nem történt eseményeket küldeni be a szerkesztőségeknek. A ki tollat vesz a kezébe, az irjon igazságosan, hűen és tárgyilagosan. A *Magyarország* megjegyzi, hogy nem rendes levelezőjétől vette a közleményt, hanem valaki más küldte be azt. Az illető nevére nem vagyunk kíváncsiak, de a város jól felfogott reputációja érdekében arra kérjük, hogy mandátum

nélkül küldendő tudósításaiban csak igaz dolgokról és valóban megtörténteseményekről referáljon. Ezzel kapcsolatban megjegyezzük, hogy nagyon is igaza volt *Bakonyi Samu* dr. bizottsági tagnak, midőn erősen elítélte a mult szombati közgyűlésen azon *képtelen* hírek közlését, melyben egyes lapok a szó teljes értelmében kéjelegtek. Mert azok a tendenciózus közlések nemcsak valótlanok, hanem a város jó hírnevének is árthatnak azok előtt, kik az ügyeket nem ismerik, vagy felületesen bírálják el a megtörtént vagy meg nem történt eseményeket. Mi mindig tiszteltük *Bakonyi Samu* dr. politikai magatartását, szilárd elveit, buzgóságát a közügyekben s ezen tiszteletünk most még inkább növekedett iránta, midőn veleszületett és egész nyilvános pályáján vele haladó igazságszeretete *képteleneknek* deklarálta azon tudósításokat, melyeket egyesek szívesnek bocsítani jónak láttak a város közgyűléséről.

— **Kinevezés.** A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke Deák Ferencz debreczeni lakos, végzett joghallgatót a debreczeni kir. ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakoronnokká nevezte ki.

— **Tíz éves találkozás.** A debreczeni kereskedelmi akadémia azon volt növendékei, akik 1886-ban végezték az iskolát, tíz éves találkozásra gyűltek össze szombaton, beváltva ígéretüket, hogy bármerre sodorja őket a Gondviselés, tíz év múlva ismét találkozni fognak az iskola falai között, ahol az élet küzdelmeire felfegyverkeztek. Szombaton este találkoztak az egykori tanulótlársak a Bika szálloda kisebbik éttermében, barátságos lakomán. *Lovász János* üdvözölte lelkes, szép szavakkal volt tanulótlársait, tanárait és dr. *Bayer Ferencz* mostani igazgatót. Számos felköszöntő hangzott el a vidám vacsorán. Tegnap délelőtt 9 órakor a kereskedelmi akadémia tanári üléstermében gyűltek össze, ahol *Zalai Márk* tanár tartott emelkedett szellemű beszédet, melyre *Liedermann Aurél* válaszolt. Kötelező határozattá emelték, hogy 15 év múlva ismét találkozni fognak. Kegyetlenül emlékeztek meg két elhunyt tanulótlársukról. Délben együttesen lefényképeztették magukat. Azután a nagyerdei vendéglőben gyűltek össze közös ebédre, amelyen jelen voltak: dr. *Bayer Ferencz* igazgató, *Zalai Márk*, des *Combes Henrik*, *Fábián Lajos Mór*, továbbá mint vendégek, *Gaszner Géza*, a Debreczeni Első Takarékpénztár jelzőlogosztály vezetője és *Végh János*, az osztr. magy. bank pénztárosa, kiket a jelenvoltakhoz régi barátság fűz. A zenét úgy a vacsorán, mint a banketten *Veres Tóni* zenekara szolgáltatta.

— **Egy táblabíró gyásza.** A debreczeni királyi ítélőtábla bírói karának egyik köztiszteletben álló tagját, *Sztancsek Jánost* nagy csapás érte, a mennyiben leánya, *Ilona*, férjezett *Fülbier Béláné* tegnap délután nagy-uj-utezai lakásán hosszas szenvedés után meghalt. A megboldogultnak holttestét ma délelőtt szentelték be s azután a Gebauer temetkezési vállalata a kettős koporsót a délutáni vonattal Felső-Bányára szállította, a hol a korán elhunyt fiatal asszonyt az ottani családi sírboltban helyezik el örök nyugalomra.

— **A debreczeni Jótékony nőegylet** évnegyedes választmányi gyűlését tegnap d. u. 5 órakor tartotta meg saját péterfi-utezai árvaházában. Főtárgya volt a gyűlésnek a szegények segélyezése. Kiosztott az egylet az alkalommal 400 frt segélyt, mégpedig állandó segélyként 141

frtot, új kérvényezőknak 14 frtot régieknek u. n. meghosszabbított segélyként 203 frt 50 krt. Köszönettel vette tudomásul az egylet a városnak azon újabb nagylelkű tényét, mely szerint a trachomás árvák miatti túlköltekezés pótlására egyszersmindenkorra 300 frt segélyt, nemkülönben az egylet árvaháza számára 3 évre öt-öt öl tüzfát megszavazni szíves volt. *Gecsey Etelka* árvaházi tanítónő részére a millenniumi kiállítás tanulmányozása céljából segélyként 20 frtot szavazott meg a választmány. Végül a legnagyobb örömmel és hálás köszönettel fogadta a *Debreczeni Első Takarékpénztár* 5000 frtos millenniumi alapítványát, melyet e legregibb s a humanizmust mindig meleg szeretettel ápoló pénzintézet egy szeretetház alapjára tett le, de mindaddig, míg ilyen szeretetház a város területén nem létesül, az alapítvány kamatainak a szegények és elesettek között leendő kiosztását a nőegylet bízta. Ez alapítványból a segélyezést az egylet 1897. január 1-én kezdi meg.

— **Dankó Pista hangversenye.** A kiváló magyar népdalköltő, Dankó Pista, a közönség óhajának engedve társulatával újból visszajött Debreczenbe s már holnap és szerdán este a „Bika” szálloda udvarkertjében fog hangversenyezni. A kiváló érdekességű hangverseny iránt már érdeklődés mutatkozik városzerte s arra ismételtelen felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Hajdúvármegye képviselőválasztói.** Hajdúvármegye központi választmánya ma délelőtt *Rásó Gyula* királyi tanácsos, alispán elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a jövő évre érvényesül biró országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékét állították össze. A névjegyzék szerint, *Hajdu-Böszörmény* város kivételével, mint amelyik maga alkot egy választókerületet s külön központi választmánya van, a vármegyében összesen 7242 választó van; ebből *hajdu-szoboszlói* a választókerületben van 1658 és pedig Szoboszlón 911, Vámos-Péresen 128, M.-Péresen 96, Szováthon 213, Alsó- és Felső-Józsán 54. A *nádudvari* kerületben 2275 választó van és pedig Nádudvaron 317, Püspök-Ladányban 504, Kabán 580, Földesen 436, Tetétlenen 146, Csegén 106 és Egyeken 192. A *hajdúnánási* kerületben 3309 választó van, ebből Nánásra 1214, Doroghra 1117, Hadháza 648, Sámsonra 273 és Téglásra 87 választó esik.

— **A hadházi gyilkosság** elkövetője, amelyről szombaton adtunk hírt, nem sokáig rejtőzködött az ismeretlenség homályában. Alig temették el a kegyetlenül meggyilkolt *Sörös Sándort*, a gyanu tulajdon öcsésére, *Gergelyre*, irányult, aki előző nap bátyjával együtt kapált kinn a mezőn. *Sörös Gergely* már a temetés alkalmával feltűnt, milyen nyugtalan. Bántotta a lelkiismeret, amelyet a testvérgyilkosság iszonyu büne terhelt. Miután alibijét igazolni nem tudta, letartóztatták a 21 éves legényt. A nyomozást vezető *Panas Ferencz* h.-nánási csendőr őrpáncsnok előtt — mint levelezőnk írja — minden kényszerítés nélkül önként bevallotta, hogy bátyját ő ölte meg — mert *szerette feleségét*. Az volt a számítása, hogy elteszi láb alól a férjet és azután *feleségül veszi* a fiatal, szép asszonyt, akivel régibb idő óta szerelmi viszonyt folytatott. Ugy adja elő a gyilkosságot, hogy midőn este hazamentek apjával és sógornőjével a kapálásból, ő vacsora után 9 órakor visszament a 10 kilométerre fekvő fekete-földre, ahol bátyja az ökrös

székerekkel visszamaradt és a szekeren talált szekerezéssel agyonütötte. Azután hazament a faluba s épen akkor ért haza éjfélután 2 órakor, amidőn édes atyja kereste, hogy az ujföbértői határba kapálni menjenek. Ő úgy tette, mintha aludnék s csak atyja többszöri szólítására felelt. Ki is mentek a mezőre s oda vitték ki nekik a gyilkosság hírért. A gyilkos már szánja-bánja gonosz tettét. A csendőrség *Sörös Sándor* özvegyét, az alig 20 éves szép asszonyt is letartóztatta, miután ő bujtogatta fel a szeretőjét, hogy gyilkolja meg az urát. A szerencsétlen férjnek már egy évvel ezelőtt tudomása volt arról, hogy öcsése elszerette a feleségét s figyelmeztette is fenyegetőzve, hogy hagyjon fel a bűnös viszonyával.

— **Batyumulatság.** A helybeli iparos-íjak önképző egyesületének száz tagu bárendező bizottsága, élén *Kiss Sándor* elnökkel, fényes sikerű batyu-mulatságot rendezett tegnap este a nagyerdei „Dobos”-pavillonban. A mulatságon a vacsora után *Veres Tóni* zenekara mellett tánc volt, a mely a legkedélyesebb hangulatban egészen a késő reggeli órákig eltartott. A négyeseket mintegy száz pár tánczolta.

— **Elfogott boltfeltörők.** Szombati számunkban megírtuk, hogy nemrég a közelvidéken elkövetett boltfeltörések és kirablások egyik főtettesének, *Koncz Tamásnak* nejét, ki maga is vizsgálati fogságban van, az ellene felmerült súlyos bizonyítékok alapján *Tatay Ferencz* vizsgálóbíró letartóztatta. *Tatay* vizsgálóbíró csendőrség segélyével folytatja nyomozást a többi bűntársak kézrekerítése ügyében s mint látszik, nem eredménytelenül. A nyirbalkáni csendőrök tegnap letartóztatták *Ottmayer Antal*, nejét és *Ottmayer Bertalant*, kik ellen alapos a gyanu, hogy szintén bűntársai *Koncznak*. A csendőrök a három foglyot Debreczenbe hozták s innen H.-Szoboszlóra vitték.

Távirat.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától. —

Elsülyedt ember.

Vámos-Péres, június 29. *Téglási Lajos* kufuró ma reggel a lelkész udvarán dolgozott, a mikor a föld alatta sülyedni kezdett s maga alá temette. A lelkész meghuzatta a harangokat, hogy a lakosság a szerencsétlen segítségére siessen. A mentési munkálatok folynak. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a furt kut körül hét méternyire az üreget ki akarták kövezni s az aknát sülyesztették befelé, midőn a téglafalazat beomlott és maga alá temette a viharos multu, öt gyermekkel megáldott *Téglásit*.

A hajdu-doroghi püspökség.

A magyar görög-katholikusok küldöttsége — mint táviratunk között már jelentettük szombaton — eleget tett a Hajdu-Dorogon e hó 10-én tartott gyűlés parancsolatjának.

Felmentek Budapestre és fáradságot nem ismerve járták meg a döntő fórumokat, hogy törekvéseiknek végre-valahára érvényt szerezzenek.

Mielőtt azonban az ország ügyeinek vezetői elé járultak volna, istentiszteletre gyűltek egybe az egyetem-téri templomban, hogy milyen szépen lehet teljesíteni a vallás parancsolatját a görög-katholikus rithus szerint is — magyar nyelven.

Bánffy Dezső báró, Szilágyi Dezső és Wlassics Gyula mindhárman kegyesen fogadták a 220 ezer magyar görög-katolikus küldötteit, kikre a legnagyobb hatással az az igazán államférfiúi nyilatkozat volt, melylyel a képviselőház elnöke kitartásra buzdította a derék embereket nemes törekvésökben.

Tudósításunk egyébként a következő:

A magyar Istentisztelet.

Mielőtt kérelmeket az illetékes helyeken előterjesztették volna a küldöttség tagjai, istentiszteletre gyűltek egybe az egyetem-téri templomban, mely az esős idő dacára színig megtelt közönséggel.

Ujhelyi Andor hajdu-dorogi görög-katolikus plébános végezte az istentiszteletet két káplánja segédletével. A mise főrészei azonosak a róm. katolikusok miséjének főrészeivel, csak hogy a görög-katolikusoknál az imát, éneket a hívők együtt mondják a pappal. A mostani istentisztelet imái, éneke Aranyszáju Szent János miséjéből valók s a Szent Bazil-rendtől fenmaradt kóta szerint énekeltek.

Mise után a czelebráló pap imát mondott a pápáért, a hazáért és a királyért.

A miniszterelnöknél.

Pontban 10 órakor fogadta Bánffy Dezső báró az istentiszteletéről egyenesen Budára tartó küldöttséget, melynek vezetői Nagy Miklós, Farkas Győző, Fejérváry Imre és Thoma Szilárd voltak.

A miniszterelnök az elfogadó teremben fogadta a deputációt, amelynek nevében a memorandumot Farkas Győző ismertette, lelkes beszédben adta elő a magyar görög-katolikus vallásnak kívánalmait, melyek abban kulminálnak, hogy Hajdu-Dorogon magyar püspökség állítsák fel.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök megígérte a küldöttségnek, hogy a kormány a kérdést beható megfontolás alá veszi, a végleges elintézés azonban hosszabb időt vesz igénybe, minthogy a római szentszékekkel kell érintkezésbe lépni. Jóakarataról biztosíthatja a küldöttséget, mely erre a miniszterelnököt megéljenzte.

A képviselőház elnökénél.

Tizenegy órakor Szilágyi Dezső, a képviselőház elnöke fogadta a körülbelül negyven tagból álló küldöttséget, melynek vezetői itt is ugyanazok voltak, mint a miniszterelnökségi palotában.

Szilágyi Dezső megjelenvén az elfogadó teremben, a jelenlevők a Ház elnökét zajos éljenzéssel üdvözlötték, melynek megcsillapítása után Nagy Miklós adta elő a küldöttség jövetelének célját. Miután kifejtette, hogy egy századéve most annak, hogy küzdelmet folytatnak az oláhosítás ellen, röviden előadta a memorandum tartalmát és arra kérte az elnököt, hogy Magyarország 220.000 görög-katolikus vallású polgárát ismert erélyével és kitünő hazafisága által segítse hozzá ahhoz, hogy oltárra emelhessék a magyar nyelvet, mert az a nyelv, a melyen az oltárról beszélnek, örök.

Kéri úgy az elnököt, mint a képviselőházat, hogy pártolják nemes törekvésüket. (Éljenzés.)

Fejérváry Imre, makói polgár ezután ismertette a nagyváradi egyházmegyéhez tartozó magyar görög-katolikus hívek helyzetét és igen érdekesen adta elő az oláh pópák és dászkalok üzelmeit.

Farkas Győző beszélt még ezután. Elmondotta, hogy nem akadály az sem, amit szeretnek felhozni, hogy nincs magyar litur-

gia, mert ime van. Egy példányát át is nyújtja Szilágyinak, hadd lássa meg mindenki, hogy a magyar nyelven lehet legszebben imádni az Istent.

Szilágyi Dezső nagy figyelemmel halgatta a derék magyar emberek szívből jövő jogos panaszát, majd a következő beszéddel válaszolt:

Igen jól jötték, hogy küzdelmükben kitartottak, és azt mondom, hogy tartásnak ki továbbra is, akár célhoz érnek most, akár nem, mert csak az erős érheti el kitűzött célját, a gyöngét félrelökik. (Zajos éljenzés.) Erélylyel, kitartással és okossággal kövessék nyugodtan vezéreiket, mert én is azt hiszem, hogy óhajaik megvalósulásához közel az idő. (Éljenzés) Ugy látom, hogy a dolognak csak egyházi akadálya van, nem dogmatikai nem is disziplínaris ez az akadály, hanem lehet, hogy a szentszék attól fél, hogy ragadós lesz a példa. Természetesen, hogy erre jogos az a kérdés: hát csak a magyar nyelv ragadós? (Tetszés.) Az átnyújtott magyar liturgiát a képviselőháznak adott ajándéknak tekinti azt, elő fogja terjeszteni, hadd lássák azt a képviselők saját szemekkel. A maga részéről megígéri, hogy mindenkor támogatója lesz az előterjesztett kérelemnek. (Éljenzés.)

Szilágyi Dezső ezután valóságos csercetartott és nagy érdeklődéssel kérdezősködött a küldöttség egyes tagjaitól az ügyek állása felől.

— Én is bihari vagyok, ugymond, merre laknak ott az elnyomott magyar ajku hívek?

— Egészen fent, Debreczen felé.

— Meddig terjed a nagyváradi püspökség hatásköre?

— Le egészen Makóig, felelt az öreg Fejérváry.

— És ott is oláhu meg az istentisztelet.

— Mi magyarul imádkozunk, de a misét oláhu szolgáltatók, pedig tudám ott minden oláh is magyarul, csak Nagy-Lak felé laknak olyanok, kik rosszul beszélnek nyelvünket.

— A püspök mit szolt, kérdezte most Szilágyi Dezső.

— Nagyon dicsérte a törekvésünket, felelt Nagy Miklós, amunkácsi egyházmegyéből.

— Firczak, jegyezte meg Szilágyi, de mit szol a másik?

A másik alatt Pavelt kellett érteni, amint-hogy a küldöttség meg is értette, mert egyhangu volt a felelet:

— Az nem beszél velünk.

Szilágyi Dezsőt nem lepte meg a felelet kissé rázza ugyan a fejét, de aztán tovább kérdezősködött a különböző viszonyok felől majd a küldöttség több tagjával kezét szorítván, még egyszer megígérte támogatását és ezzel visszavonult.

A kultuszminiszternél.

A képviselőházból a vallás- és közoktatásügyi miniszterium hold-utcai palotájába hajtattott a küldöttség, a hol Wlassics Gyula miniszter már várta őket.

Itt Révész Mihály volt a szónok, ki hivatkozva azon ötvénés küzdelemre, a mit a magyar ajku görög-katolikusok folytatnak az eloláhosító irányzattal szemben, arra kéri a minisztert, hogy támogassa őket egy magyar ajku görög-katolikus püspökség felállításának előmozdítása által. Bizva a miniszter eddigi hazafiságában, reményli, hogy kérésüket mielőbb győzelemre fogja segíteni. (Éljenzés.)

Wlassics Gyula miniszter, kinek a magyarra lefordított liturgia egy példányát

szintén átnyújtották, kijelentette, hogy ez az ügy igen érdekli őt már hivatalos állásából kifolyólag és igen örül annak, hogy a magyar liturgia egy példányát könyvtára számára megszerezte.

Az ügy nagyon fontos, igéri, hogy azzal komolyan fog foglalkozni; sőt a kabinet is szóba hozza a kérdést, még pedig rövid időn belül. Világos azonban, ép az ily nagyfontosságú ügyek természetéből következik az, hogy a kabinet csak az illetékes tényezők véleményének meghallgatásával fog határozott állást foglalni.

A mi a nemzeti szellem ápolását illeti, ez a kormánynak feladata, erre őt figyelmeztetni felesleges. Ennél többet e dologban nem ígérhet, azt hiszi, többet kívánni tőle nem is lehet.

Ezután bemutatták a miniszternek a küldöttség tagjait, a kikkel barátságosan kezelt fogva kérdezősködött az ügy apróbb részleteiről, majd határozott kifejezést is adott azon nézetének, hogy az állameszme szempontjából a magyar püspökség ellen egyetlen komoly érv emelhető.

Ez az érv az, vajjon a szemináriumok elkülönítése, a mi természetes következménye lesz az ügy érdemleges eldöntésének, nem lesz-e ártalmas a magyarságra az által, hogy a ruthén és román szemináriumban ezentul magyarok nem fognak belépni.

A küldöttség tagjai élénken tiltakoztak e feltevés ellen, majd a minisztert éljenzve, távoztak.

A pusztaszeri ünnep.

A régi Pusztaszeren, körülbelül ugyanott, hol néhai Gündöcs Benedek apát megtalálta a híres pusztaszeri leleteket, Sövényháza községében Pallavicini Sándor gróf egy 80 holdas táblát ajándékozott a pusztaszeri emlékmű elhelyezésére. E terület képezte a tegnapelőtti ünnep színhelyét.

A területet uralja a nagy emlékmű, mely ma csak félig készen mutatkozik, de mely mai állapotában is elég jól illeszkedik a szép ünnep keretébe. Az emlékmű mely Thaly Kálmán iniciatívájára Bercezik Gyula műszaki tanácsos tervei szerint készül, egy 16 méter magasságu portikus, dóri oszlopokkal. Az emlékmű, monumentális emléktábla eszméjét változtatja meg igen szerencsésen. Két oldalán egy-egy oszlop, elől, hátul pedig két-két dóri oszlop emelkedik egy magas talapzaton, mely az egész messze vidéket uralja. Az oszlopokon, mintegy az erő allegorizálására egy-egy oroszán nyugszik (Kallós szoborszerű műve), a portikus felett egy négyzetben hatalmas piramis fog emelkedni, melyre Arpád vezér harmadfél méter magasságu szobra jön, melyet ugyancsak Kallós mintáz.

Kora reggel óta a vidék minden tájáról özönlött a vidék színe-java az ünnepély színhelyére. Sövényháza községének népe majdnem teljes számban jelent meg a történelmi nevezetességű helyen, hozzájuk csatlakozott Kistelek, Kecskemét, Félegyháza, Sándorfalva, Csongrád, Tápé, Csány, Szegvár, Szentés, H.-M.-Vásárhely, Mindszent, Tömörkény, Szeged, Makó és Csaba népe.

Huszezerre tehető a sokaság száma, mely ellepte a nagy területet, ünnepi hangulatban örülve és lelkesedve. A nagy néptömeg a legnagyobb rendet tanusította mindvégig.

Reggel nyolcz órára már alig lehetett mozogni a nagy területen. Ekkor vette kezdetét az ünnepi mise, melyet az impozáns oltár előtt Hoffmann Károly kulai plébános, pusztaszeri apát tartott Keller Lajos mindszeri plébános és Szomolányi Bertalan dóczy plébános segédlete mellett.

Mise után hosszú kocsisor állott elő Pallavicini Sándor gróf pusztaszeri majorjának udvarán és dr. Cziczatriczis Lajos Csongrád vármegyei főjegyző vezetése mellett elindult a Budapestről érkező vendégek fogadtatására a kisteleki pályaudvarhoz, hol tíz órakor érkezett meg a kormány, az országgyűlés, a főváros és az országgyűlés, a főváros és az ország első intézeteinek képviselőit hozó különvonat.

A szegedi, hódmezővásárhelyi és szentesi egyesült dalárdák rázendítettek a király-himnuszra, melynek szép akkordjainak elhangzása után mély ünnepi csendben Vadnay Andor főispán igen szép, gyakran zajos éjenzések által félbeszakított ünnepi beszédet mondott és az alispán beszéde után mondta el nagyszabású beszédét, melynek befejező része így hangzik:

Természetére nézve kemény ember a magyar; de midőne síkságon elmerengve néz a végtelenbe, feltűnnek előtte Árpád és a vezérek hadai; s elejt egy könnyecseppet. Ebben a könnyecseppben nemesak nagy dicsőség emléke nyilatkozik meg, hanem megnyilatkozik egy hányt-vetett nemzet története is; de ez a csepp köny egyebet is jelent, jelent tengeri hazaszeretetet s ezzel a hazaszeretettel fohászokdjunk:

Álljon ez a mű beláthatatlan időkig. Lásd itt mindenha egy nagy, egységes és szabad nemzetet, a mely Árpád nyelvét nemesak beszéli, hanem méltó is hozzá gondolkodásban és érzésben, az alkotmány iránt való hűségben és hazaszeretében.

Isten áldd meg a magyart! áldd meg a királyt, áldd meg a hazát. (Hosszan tartó lelkes éjenzés.)

Majd Helfy Ignác országgyűlési képviselő, mint Csongrádmegye legrégebbi képviselője, felolvasta az alapkőbe elhelyezendő okmányt, melynek szövegét Thaly Kálmán és dr. Pauler Gyula állapították meg.

A diszebed.

Fél két órára ért véget az Árpád emlékmű előtti ünnep, mire rövid szünet után kezdetét vette a nagy sátorban felterített lakoma, melyen a díszhelyet Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Berzeviczy Albert v. b. t. t., báró Vay Béla, Eötvös Loránd báró, Vadnay Andor stb. foglalták el. A banketten főrendek, országgyűlési képviselők, törvényhatósági bizottsági tagok, a vidéki küldöttségek vezetői és a miniszter egyenes kívánságára számos parasztagzda foglalt helyet. Az első pohárköszöntőt Darányi Ignác mondotta a királyra, melyet állva hallgatott meg a közönség. A következő toasztot Berzeviczy Albert mondotta a hazára. A szép hatású pohárköszöntőből nagy lelkesedést keltettek a következő szavak:

A dicső emlékek által megszentelt földön, a melynek minden röge egy ezredévről beszél, egy a nemzet kegyeletét, örömét, reményét kifejező magasztos ünnepély alatt, ősi magyar szokás szerint áldomásra gyűlve, mikor poharamat fölemelem s a fényes körben körültekintek, úgy érzem, mintha mindnyájunknak vére egyetlen érzelemben forrna össze, mintha ettől az érzelemtől rezegne a levegő, mely körülvez, ettől az érzelemtől dobbanna meg a föld lábaink alatt, ez az érzélem egy ezredév tanúsága és egy újabb ezredév reménye, a soha nem szünő, soha nem lanyhuló szeretet ez iránt a haza iránt, a melynek jövő biztonsága, felvirulása a cél, melynek mindent alárendeltünk és ha kell, mindent feláldozunk, a melynek dicsősége lebeg előttünk a munkában, lebeg előttünk a vigalomban, a melynek dicsőségére üritjük

most is poharunkat. Eljén a haza! (Hosszan tartó lelkes éjenzés.)

Este 6 órakor ért véget az ünnep, mikor a különvonatok egész légiója szállította el a vendégeket. Városunkból az ünnepségen jelen volt Kiss Áron ev. ref. püspök a tiszántuli kerület képviselőiben.

Közönség köréből.*)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonaink, jóbarátaink, ismerőseink, kik a felejthetlen jó férj, édes apa, nagypapa, após: Huber József temetésén résztvételükkel nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton is szívvel fakadó halás köszönetünket.

Debreczen, 1896. június 29.

A Huber-család.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

CSARNOK.

A kis „grófnő.”

A „Debreczeni Ellenör” részére

Irta: Sz. Buday Etel.

(Folytatás.)

Megértettem a titkos zsongás daczára is a hangokat, amint sóhajszzerűen mondták „távozz . . . távozz ősi fészünk-ből, nem Pharaó utódjának épült ez . . . Távozz, te érdemtelen cigány ivadék! Származásoddal ezimerünk tiszta fényét homályosítottad el . . . Távozz! . . . távozz, mi téged kiűzünk innen! . . . Menj vissza, a honnan jöttél a ponyvasátorba te cigányzó . . . vagy hamis bálványodhoz, mit imádtál, a művészet dicsőségéhez, te komédiászó . . . Menj! . . . Távozz! . . . Parancsoljuk! . . . A reggel itt ne találjon . . .

És böszülten nekem rohantak, megclevenülve azok a merev festett alakok. Arzok kérélehetetlen gyűlöletet fejeztek ki, kezeikkel ökökre szoritva fenyegetőztek, ajkaik dühtől remegtek, vonaglottak . . . Szemöknek vad fénye, lelkem perzseltek el. Szívem elszorult, testi erőm elhagyott, e rémletes lelki visiók gyötrelmeitől és füleimet betartám kezeimmel, szememeit lehunytam, hogy ne halljak, ne lássak s még is láttam, hallottam őket, amint hozzám közelítve mondták:

— Távozz . . . távozz innen! te családunk szegénye, egyetlen fiörökösünknek megrontója . . . érdemtelen bitorlója nevének, ezimünknek . . . Távozz! . . . Távozz! — kiálták mind jobban közelítve hozzám, míg én a rémülettől, mint álomkoros lassan menekültem, behunyt szemekkel, a rémesen nyomomban kísértő rémek elől, kik úgy üttek ki hajlékomból, mint a bünbe esett első asszonyt kiűzte az angyal, lángpalossal a paradicsomból. Csakhogy ősanjánknak könnyű volt a távozás; mert vele maradt az erő, a férfi, míg én egyedül üzettem ki, gyöngeségemben magamra maradvam.

Kirohantam a folyosóra s rémes sikoltással felvettem a kastély csöndjét és szobám tárva hagytam ajtajával szemben, a falhoz meghuzódva találtam a cselédek és férjem. Még akkor is a rémülettől, üregökből kiszökkelő szemekkel bámultam szobám holdvilágította mélyébe, honnan már a rémlátomány elűnt volt.

Férjem vissza akart szobámba vezetni, de én öntudatlan makacssággal elment álltam akaratának, így kénytelen volt saját lakosztályába vezetni.

Akaraterőt veszítve hagytam, hogy

elvezessen s mint bábót leültessen szobájában az egyik causeus-re.

Minthogy én nem szoltam, férjem kérdett annyit halkán:

— Mi történt, Maresa?

Még a kábulat agyamról, testemből a zsibbadtság el nem tűnt, melyek izmim erejét nyugózték le, addig nem tudtam kérdésére válaszolni, csak azután voltam képes annyit mondani, hogy rémes látomány ijesztett meg, mit bizonynyal elaludva álmodtam.

(Folyt. köv.)

Ingatlanok forgalma.

— A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —

1. Faragó Ferencz és neje veszik Nagy István és nejétől ezeknek csapókerteri szőlőjüket 300 frtért.

2. Tamás Mihály és neje veszik Tamás Jánostól ennek csapókerteri szőlőjét átruházás címén 300 frt. becserékben.

3. Blattner József és neje veszik özv. Szabó Sándorné Tóth Juliánától ugyis mint kk. gyermekei gyámjától ezeknek 2067 sz. a. házukat 2600 frtért.

4. Gömöri Péter és neje veszik, Győri Erzsébet Tóth Istvánnától és társaiktól ezeknek homokkerteri szőlőjüket 575 frtért.

5. Liphay Sándor veszi dr. Magoss György mint kisk. gyámjától ezeknek a debreczeni 1014. 4989. és a debreczeni pusztabánki 23 és 143. sz. tjkvekben foglalt ingatlanainak telerészét 9000 frtért.

6. Kossuth-utcai gazdaság veszi Szabó Zsuzsanna Vajó Istvánnól és társaiktól ezeknek ujesztású szántó földjüket 30 frtért.

7. Kiss Miklós és neje veszik özv. Papp Józsefné Kun Erzsébet egy is mint kiskoru gyermekei gyámjának és társainak ezeknek 1643. sz. a. házukat 7000 és ennek öndódi földét 3000 frtért.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Kocz Ákos.

2962 tkv.

1895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A h.-nánási kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hajdúmegye betegápolási pénztára végrehajtónak kiskoru Izsó Lajos végrehajtást szenvedő elleni 40 frt 26 kr., 76 frt 16 kr. és 29 frt 75 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a h.-nánási kir. járásbiróság területén levő, H.-Nánáson fekvő, a h.-nánási 3210. sz. tjkvben A + 1261/a h. r. sz. alatti egész ingatlanra 296 frt, a h.-nánási 7659. sz. tjkvben A + 1261/e alattira 40 frt, 1261/c alattira 40 frt, 1261/b alattira 40 frt s ugyanazon tjkvben 1288/b/2. h. r. sz. alatti ingatlanra az árverést 64 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi július hó 29. napjának d. e. 9 órakor a h.-nánási kir. jbiróság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881: évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bántépnének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Nánás, 1896. évi ápril hó 26. napján. A h.-nánási kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Beöthy,

kir. jbiró.

JÉGSZEKRÉNYEK,
önműködő
FAGYLALTGÉPEKET,
legjobb minőségű
SZÓDAVIZ KÉSZÜLÉKEKET,
tűkrözött
KERTI GOLYÓKAT,
SODRONY BORITÓKAT
és szabadalmazott
LEGUJABB BEFŐZŐ-ÜVEGEKET
legjutányosabb árak mellett ajánl
Kaszanyitzky Endre.
Árjegyzéket bérmentve.

ad 5484—5894.

1896.

Árlejtési hirdetmény.

A Miklós-utcai ev. ref. leányiskola épület átalakítási és bővítési munkáinak biztosítására írásbeli zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

Az egyes munkálatok következőleg vannak előírányozva:

	frt	kr.
1. Föld- és kőművesmunka	5280	60
2. Ácsmunka	1391	65
3. Kőfaragómunka	71	00
4. Czement-betonmunka	492	34
5. Bádógosmunka	612	27
6. Asztalosmunka	761	28
7. Lakatosmunka	524	59
8. Mázolómunka	228	60
9. Üvegesmunka	72	00
10. Vasneműek	196	00
Összesen:	9630	32

Kilenczezer hatszáz harmincz frt 32 kr. A kiírt munkák egyenkint, csoportosan, vagy együttesen adatnak ki.

Ajánlattevő köteles az előirányzati összeg 5%-át készpénzben, vagy óvadék-képes értékpapirban **f. évi június hó 30-án d. e. 10 óráig** bánatpénzül a házi pénztári hivatalnál letenni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

Az írásbeli zárt ajánlatok **f. évi június hó 30-án d. e. 11 óráig** a polgármesteri hivatalnál benyújtandók s a beérkező ajánlatok **f. évi június hó 30-án d. u. 3 órakor** fognak a városház nagy tanácsstermében nyilvánosan felbontatni.

Elkészve beérkező, távirati, vagy oly ajánlatok, melyek kétséget támasztható kifejezést tartalmaznak, figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevő köteles kijelenteni, hogy a tervet, költségvetést, feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri s magára kötelezőnek elvállalja.

Az ajánlatba hozandó engedmény számmal és betűvel határozottan kiirandó.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között szabadon választhasson.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1896. évi június havi üléséből.

585—2—2

A városi tanács.**Egy középsikolákat végzett,**

jó erkölcsű, szorgalmas ifju

fizetések gyakornokul

felvétetik.

Ajánlatok **J. M. Co. r. t.** jelige alatt a kiadóhivatalba adandó be. 593—3—2

ad 5642—5897

1896.

Árlejtési hirdetmény.

A csapó-kertben építendő ev. ref. fiu- és leányiskola építési munkálatainak biztosítására írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az egyes munkák a következők:

	frt	kr.
1. Kőművesmunka	6640	46
2. Ácsmunka	1486	52
3. Czement-betonmunka	305	63
4. Bádógosmunka	604	28
5. Asztalosmunka	650	40
6. Lakatosmunka	444	80
7. Mázolómunka	205	10
8. Üvegesmunka	59	58
9. Faczementtető munka	473	36
10. Vasneműek	458	86
Összesen:	11328	99

Tizenegyezer háromszáz huszon-

nyolcz frt és 99 kr. A kiírt munkák egyenkint, csoportosan, vagy együttesen adatnak ki.

Ajánlattevő köteles az előirányzati összeg 5%-át készpénzben, vagy óvadék-képes értékpapirban **f. évi június hó 30-án d. e. 10 óráig** bánatpénzül a házi pénztári hivatalnál letenni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

Az írásbeli zárt ajánlatok **f. évi június hó 30-án d. e. 11 óráig** a polgármesteri hivatalnál benyújtandók s a beérkező ajánlatok **f. évi június hó 30-án d. u. 3¹/₂ órakor** fognak a városház nagy tanácsstermében nyilvánosan felbontatni.

Elkészve beérkező, távirati, vagy oly ajánlatok, melyek kétséget támasztható kifejezést tartalmaznak, figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevő köteles kijelenteni, hogy a tervet, költségvetést, feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri s magára kötelezőnek elvállalja.

Az ajánlatba hozandó engedmény számmal és betűvel határozottan kiirandó.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között szabadon választhasson.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1896. évi június havi üléséből.

586—2—2

A városi tanács.**Felzálogkölcsonöket**

földbirtokra 3¹/₂%, házakra 4¹/₂%,
másnemű ingatlanokra 5% mellett

legmagasabb összegekben ajántunk.

E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

Erdő kihasználások, birtok parcellázások átvétele.**Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.****„MAGYAR LLOYD”**

közgazdasági vállalat,

Budapest, Király-utca 70. szám.

594—8—3

GYENES LAJOS

csődtömegéhez

tartozó azon áruk, melyek eddig kiszolgálhatók nem voltak, nevezetesen: **téli kelmek, flanell, cheviott, maradék és mosó kelmek, szalagok, csipkék, selyemkendők, diszkötények, férfi nyakkendők, ruhadiszek; rövidárúk, u. m.: pamutok, himző selymek, gombok, zsinórok, czérnák; végre**

sirkoszorúk**folyó június hó 29-től kezdve**

naponként 9—12-ig és 3—6 óráig

Gyenes Lajos üzlethelyiségében**GYÁRI ÁRON ALÓL** elárusittatnak.**TÖMEGGONDNOK.**

598—3—1

Utánnyomás díjazására igényt nem tarthat.